

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 34386
Nom: Pràcticum I
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 19,5
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1200 - Grau Infermeria	Facultat d'Infermeria i Podologia	3	Indefinida (Actes individuals)
1213 - Grau en Infermeria (Ontinyent)	Facultat d'Infermeria i Podologia	3	Indefinida (Actes individuals)

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1200 - Grau Infermeria	Pràctiques integrades a l'Àrea/Departament de salut	PRÀCTIQUES EXTERNES
1213 - Grau en Infermeria (Ontinyent)	Pràctiques integrades en l'Àrea/Departament de salut	PRÀCTIQUES EXTERNES

COORDINACIÓ

PEREZ ROS MARIA PILAR

SEVILLA ESPI FERNANDO JAVIER

ORTEGA PEREZ DE VILLAR LUCIA

RESUM

Les assignatures «Pràcticum I» i «Pràcticum II» constitueixen l'aplicació pràctica dels coneixements teòrics i metodològics de la Salut Pública i els d'Infermeria, amb la finalitat de promoure i protegir la salut, prevenir la malaltia i restaurar la salut, oferint una atenció integral. L'ensenyament pràctic ha d'ordenar-se en funció de la comunitat i s'organitzarà amb la perspectiva de desenvolupar un conjunt d'activitats planificades d'atenció integral, dirigides a aconseguir una major qualitat de vida en les persones, la família i la comunitat.

Per a això, ha de tenir-se en compte la utilització de tots els recursos socio-sanitaris existents tant a l'Àrea/Departament de Salut com en instàncies sanitàries d'ordre superior (Direcció general de Salut Pública) o en institucions que, encara que pertanyen a altres instàncies alienes al sistema de salut,

cobreixen les necessitats sanitàries de les persones privades de llibertat (Centre Penitenciari de Picassent, dependent del Ministeri de l'Interior).

En el Departament de Salut l'alumnat pot realitzar les pràctiques en institucions sanitàries tant d'atenció primària com d'atenció especialitzada, a saber:

- Centres de Salut.
- Centres de Salut Pública.
- Unitats de Suport a l'Atenció Primària:
  - Centre de Salut Sexual i Reproductiva.
  - Centre de Salut Mental.
  - Centre d'Estimulació Primerenca, etc.
- Hospital.

L'acompliment de la pràctica professional en la **Direcció general de Salut Pública, els Centres de Salut Pública, els Centres de Salut, les Unitats de Suport a l'Atenció Primària de Salut i el Centre Penitenciari de Picassent** és un component essencial del procés d'ensenyament/aprenentatge d'Infermeria, oferint a l'alumnat l'oportunitat d'accedir a un coneixement pràctic excepcional mitjançant l'acció. Es possibilita que l'alumnat aprenga estant en contacte directe amb la persona sana o malalta al llarg del seu cicle vital, amb la seua família i amb la comunitat, intervenint amb respostes concretes associades a la pràctica. Es tracta, necessàriament, d'un coneixement lligat a l'experiència.

Amb el model de **pràctiques integrades** es pretén capacitar a l'estudiantat en l'exercici de la pràctica professional, actuant en els processos i seguint els procediments de qualitat i seguretat del pacient que ha de realitzar una infermera o un infermer generalista en les institucions sanitàries que brinda a la ciutadania el Sistema Nacional de Salut (SNS) i el Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència (SAAD). Aquest model permet, a més, integrar les funcions de docència, investigació i assistència en el procés d'ensenyament-aprenentatge. Tot això, d'acord amb el perfil professional definit en el Document de Verificació del Títol de Grau en Infermeria.

CONEXIMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

1200 - Grau Infermeria

Obligació d'haver superat prèviament l'assignatura

34385 - Introducció a la pràctica en infermeria

1213 - Grau en Infermeria (Ontinyent)

Obligació d'haver superat prèviament l'assignatura

34385 - Introducció a la pràctica en infermeria

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Es recomana haver superat les assignatures del primer i segon curs del Grau en Infermeria relacionades amb la matèria Salut Pública i Infermeria Comunitària: «Salut Pública», «Infermeria Comunitària» i «Gestió i Administració dels Serveis de Salut».

Així mateix, totes les assignatures del primer i segon curs del Grau en Infermeria, atés que en les pràctiques en institucions sanitàries s'integren i apliquen els coneixements teòric-pràctics, habilitats, destreses, actituds i valors adquirits; especialment les de la matèria d'«Infermeria en el Cicle Vital» (Salut de la Dona de la Sexualitat i la Reproducció, Infermeria en la Salut Infantil i de l'Adolescent, Infermeria Médico-Quirúrgica I i Infermeria en la Salut Geronto-Geriàtrica), així com «Sociologia, Gènere i Salut», «Farmacologia» i «Nutrició i Dietètica».

Aquesta assignatura és complementària a l'assignatura Practicum II, per això es recomana a l'alumnat matricular-se de manera conjunta d'ambdues assignatures.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

1200 - Grau Infermeria

Aplicar les tecnologies de la informació i de la comunicació en les activitats clíniques, terapèutiques, preventives, de promoció de la salut i d'investigació.

Aplicar les tecnologies i sistemes d'informació i comunicació de les cures de salut.

Basar les intervencions de la infermeria en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.

Capacitat per a descriure els fonaments del nivell primari de salut i les activitats que cal desenvolupar per a proporcionar una cura integral d'infermeria a l'individu, la família i la comunitat. Comprendre la funció i les activitats i l'actitud cooperativa que el professional ha de desenvolupar en un equip d'atenció primària de salut. Promoure la participació de les persones i grups en el seu procés de salut-malaltia

Conèixer el sistema sanitari espanyol. Identificar les característiques de la funció directiva dels serveis d'infermeria i la gestió de cures. Conèixer i ser capaç d'aplicar les tècniques de direcció de grups.

Conèixer i aplicar els fonaments i principis teòrics i metodològics de la infermeria, per a la promoció i protecció de la salut, la prevenció de la malaltia i l'atenció integral de les persones, amb la finalitat de millorar la qualitat de vida de la població.

Desenvolupar accions d'educació per a la salut utilitzant les estratègies adequades a les persones, famílies i comunitats, i posar a l'abast de la població i en un llenguatge comprensible la informació científica i les recomanacions que se'n deriven.

Identificar els determinants de la salut, tant biològics com demogràfics, ambientals, socials, econòmics, culturals, psicològics i de gènere, analitzar la seua influència en les condicions de vida i treball de la població i la seua repercussió en el procés de salut-malaltia.

Identificar la participació comunitària com un element imprescindible per al desenvolupament de la promoció de la salut, així com participar en la formulació, execució i avaluació de polítiques públiques saludables i projectes intersectorials que enfortisquen el desenvolupament local.

Planificar, organitzar i avaluar activitats formatives dirigides al personal d'infermeria i a altres professionals de la salut.

Planificar i prestar cures d'infermeria dirigides a persones, família o grups, orientats als resultats en salut, i

avaluar-ne l'impacte mitjançant guies de pràctica clínica i assistencial, que descriuen els processos pels quals es diagnostica, tracta o cuida un problema de salut.

Promoure estils de vida saludables per part de la persona, la família i la comunitat, que fomenten l'autocura en el maneig de la salut.

Proposar i desenvolupar actuacions d'atenció a la salut que privilegien la promoció de la salut i la prevenció de la malaltia, i que propendisquen a la millora de les condicions de vida de la població.

Ser capaç, en l'àmbit de la infermeria, de prestar una atenció sanitària integral i professional adequada a les necessitats de salut de la persona, la família i la comunitat que atenen, des del reconeixement al dret a la salut dels ciutadans i ciutadanes, i d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que estableixen les normes legals i deontològiques aplicables.

Ser capaç de formular hipòtesis, recollir i valorar de forma crítica la informació per a la resolució de problemes aplicant, entre d'altres, l'enfocament de gènere.

Treballar en equip, entenent aquest com a unitat bàsica en què s'integren, estructuren i organitzen, de forma uni- o multidisciplinària i interdisciplinària, els professionals i altre personal de les organitzacions assistencials, com a forma d'assegurar la qualitat de l'atenció sanitària.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

Les assignatures de «Pràcticum I» i «Pràcticum II» compten amb un **quadern de pràctiques** en el qual es detallen els continguts i les activitats que ha de desenvolupar l'alumnat.

En allò que concerneix al «Pràcticum I», aquestes activitats es concreten, de forma sintètica, en la realització d'un simulacre d'**Estudi Comunitari de Salut**, amb l'elaboració d'un informe sobre el coneixement del territori i de la població en el seu vessant de coneixement objectiu (delimitació geogràfica i localització de la comunitat, caracterització de la població, estructura urbana i recursos) com en el seu vessant de coneixement subjectiu (estudi de la demanda i necessitats de la població mitjançant la tècnica de l'«audició»).

Així mateix, l'alumnat participarà en les activitats pròpies de les diferents unitats de les institucions sanitàries abans esmentades.

La **Direcció General de Salut Pública** s'estructura en les següents unitats:

- A. Sotsdirecció General de Promoció de la Salut i Prevenció, de la qual al seu torn depenen:
  - Servei de Promoció de la Salut i Prevenció en l'Entorn Sanitari
  - Servei de Promoció de la Salut i Prevenció en les Etapes de la Vida
  - Servei de Promoció de la Salut i Prevenció en l'Entorn Laboral
- B. Sotsdirecció General d'Epidemiologia, Vigilància de la Salut i Sanitat Ambiental, de la qual al seu torn depenen:

- Servei de Vigilància i Control Epidemiològic
  - Servei d'Estudis Epidemiològics i Estadístiques Sanitàries
- C. Sotsdirecció General de Seguretat Alimentària i Laboratoris de Salut Pública de la qual al seu torn depenen:
- Servei de Planificació i Anàlisi Alimentària
  - Servei de Gestió del Risc Alimentari

El **Centre de Salut Pública** compta amb les Unitats funcionals que a continuació s'esmenten, cadascuna amb les seues respectives activitats.

- A. Unitat d'Epidemiologia
- B. Unitat de Seguretat Alimentària
- C. Unitat de Salut Laboral
- D. Unitat de Promoció de la Salut i de Programes de Salut
- E. Unitat de Sanitat Ambiental

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Pràctiques clíniques en institucions sanitàries	378,00
Complements de teoria	0,00
Pràctiques en aula	77,00
Laboratori	0,00
Seminaris	8,00
Tutories en aula	20,00
Total hores	483,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Estudi i treball autònom	30,00
Preparació d'informes complementaris	0,00
Preparació de la memòria i avaluació de les pràctiques	72,00
Total hores	102,00

METODOLOGIA DOCENT

Tenint en compte les característiques de les assignatures pràctiques i per facilitar el compliment dels objectius existeixen diferents modalitats docents com són els tallers, les tutories acadèmiques de seguiment i la permanència en les institucions sanitàries. En funció de la modalitat s'utilitzaran metodologies participatives i es duran a terme activitats individuals i de grup que permeten a l'alumnat

exercitar diferents habilitats i destreses, incloent-hi la confecció de productes altament elaborats com els informes/memòries de pràctiques que s'han de lliurar al final del període de pràctiques. En el Quadre 1 es reproduïx un resum de la distribució teòrica de les modalitats docents.

Quadre 1: Modalitats docents pel «Pràcticum I» i el «Pràcticum II»

Modalitat docent	Núm. hores	Observacions
Seminari inicial	8	Seminari introductor al desenvolupament del Pràcticum.
Tallers	77	Es realitzarà a un grup d'entre 15 i 22 estudiants en el qual es planteja el reforç i tutoria de les activitats que es realitzen en el nivell d'Atenció Primària de Salut. En els tallers s'utilitzarà una metodologia participativa, encaminada a l'adquisició específica d'habilitats manipulatives i instrumentals sobre cada temàtica supervisada pel professorat.
Tutories de seguiment	20	Individual i/o grupal per centre (3 i 6 estudiants) que permet el seguiment de l'alumnat en el procés d'aprenentatge i la tutoria dels productes elaborats en els tallers.
Permanència en el centre de pràctiques i en la comunitat	378	A través d'una organització que permeti la rotació de cada estudiant per les diferents consultes/unitats en l'actuació en el Centre de Salut/Centro de Salut Pública/ Direcció general de Salut Pública (DGSP) i la implicació de l'alumnat dins de l'equip assistencial i la interacció amb la comunitat.
Treball individual i grupal	102	De lliure disposició per l'alumnat per a l'elaboració de treballs, informe/memòria, etc.

TOTAL	585	
-------	-----	--

A) Tallers

Amb l'estratègia didàctica del taller es pretén donar un salt qualitatiu en l'acció pedagògica dins del model de pràctiques integrades en el Departament de Salut.

Per taller cal entendre un lloc on es treballa, s'elabora i es transforma alguna cosa per ser usat. En altres paraules, en el taller es preparen els productes que al llarg del període de pràctiques les i els estudiants elaboren en comú, com a grup social organitzat d'aprenentatge col·laboratiu (encara que hi haurà altres activitats que s'hauran de realitzar en l'àmbit individual).

Al llarg del semestre els tallers s'impartiran tant en la Facultat d'Infermeria i Podologia com en el Centre de pràctiques.

A.1 Tallers en la Facultat d'Infermeria i Podologia (FIP)

Els tallers de la FIP es detallen en el calendari i pla de treball. El taller serà l'instrument de treball per realitzar algunes de les activitats que es proposen en el quadern de pràctiques, amb la finalitat de reforçar la pràctica professional de la Infermeria de Salut Pública i Comunitària. Des dels inicis de la reforma sanitària el treball amb la comunitat ha estat i és una de les activitats més importants, i alhora menys desenvolupades, en Atenció Primària.

Els objectius que es proposen amb els tallers en la FIP són:

1. Integrar objectius de totes les matèries cursades en la titulació que aporten el coneixement i la metodologia de les ciències biològiques, mèdiques i socials, totes elles necessàries per a intervenir en el procés de salut i malaltia de la persona, la família i la comunitat, amb la finalitat de prestar una atenció integral.
2. Millorar l'intercanvi d'informació i la coordinació entre el PACS dels centres de pràctiques concertats com a docents i el professorat responsable i tutors de la FIP, per garantir així la qualitat en l'ensenyament.
3. Obtenir resultats de qualitat en l'elaboració de les memòries finals i la defensa oral de la memòria del «Pràcticum I»-Estudi Comunitari de Salut.

Per al present curs s'han programat 6 tallers (veure Quadre 2) amb diferents sessions que s'impartiran per a cadascun dels subgrups i períodes: els subgrups 1S1, 1S2, 1S3, 1S4, 1S5, 1S6 en el primer període i els subgrups 2S1, 2S2, 2S3, 2S4, ON1, ON2 en el segon.

Quadre 2: Tallers en la FIP, en subgrups de 30 estudiants, aproximadament

Taller	Lloc de realització de l'activitat	Núm. sessions	Producte sol·licitat
Estudi Comunitari de Salut (ECS)	En la comunitat. En la FIP.	4	Elaboració de la memòria de l'ECS (informe del «Pràcticum I»). Presentació i defensa de l'ECS.
Visita Domiciliària (VD)	En el Centre de Salut. Al domicili de la persona atesa.	2	Realització de 3 visites domiciliàries segons l'estructura facilitada en el taller. Incorporació de les visites domiciliàries a l'informe del «Pràcticum II».
Violència de Gènere	En el Centre de Salut. Consulta de persones adultes i Consulta de la matrona.	2	Elaboració del portafolis de treball. Incorporació del portafolis a l'informe del «Pràcticum II».

Aquests tallers, amb una durada aproximada de 4 hores, estan pensats per reforçar les activitats que l'alumnat ha d'executar en el Centre de pràctiques. El taller d'Estudi Comunitari de Salut, el de Visita Domiciliària i el de Violència de Gènere tenen programades diverses sessions, a través de les quals es donen indicacions per a l'elaboració de productes i en les quals alhora s'efectua el seguiment del seu grau d'elaboració. Aquests productes són els que han d'incorporar-se en els informes/memòries de grup que cal lliurar al final del període de pràctiques. En el cas del «Pràcticum I» la memòria lliurada servirà de base per a preparar la presentació i la defensa de l'Estudi Comunitari de Salut.

En la part expositiva del taller es facilitarà a l'alumnat la documentació pertinent respecte a la descripció del contingut, els objectius i les activitats a realitzar per l'alumnat, tant en la FIP com en el Centre de pràctiques. També es presentaran, els materials i els recursos necessaris per a l'elaboració de productes, així com les guies de pràctica clínica, la bibliografia recomanada i les pàgines d'internet considerades d'interès.

A.2 Tallers en el Centre de pràctiques (Centre de Salut)

Els tallers en el Centre de Salut són complementaris als impartits en la FIP. Amb ells es pretén esmenar el desfasament que es produeix en el pla d'estudis entre el moment en el qual s'imparteixen els coneixements teòrics, la seua aplicació pràctica simulada, i l'aplicació de les tècniques bàsiques i el pla de cures mitjançant l'acció directa amb la persona sana o malalta, familiars i cuidadores informals.

Els tallers seran programats en el Centre de Salut pel PACS i s'impartiran a tot l'alumnat matriculat en el Centre de Salut corresponent, bé en grup o de forma individual.

Quadre 3: Tallers en el Centre de pràctiques (2-4 estudiants)

Centre de pràctiques	Taller
Centre de Salut	Abucasis
»»	Tècniques bàsiques
»»	Cures i ferides
»»	Instrumental

B) Tutories programades o de seguiment

Al llarg del semestre estan programades una sèrie de tutories de grup i individual amb el professorat de la FIP, com a seguiment i reforç als tallers previstos en el quadern de pràctiques. (Quadre 4)

Quadre 4: Tutories programades o de seguiment en la FIP

Taller	Activitat del taller	Tutoria
Estudi Comunitari de Salut	Informació de caràcter objectiu	En grup
»»	Informació de caràcter subjectiu	En grup

Visita Domiciliària	Informe de la V.D.	Individual
Violència de Gènere	Portafolis / Infografia	En grup

Aquestes tutories permeten seguir de prop els progressos de l'alumnat segons es vagen enfrontant a l'elaboració dels productes dels tallers. Tenen com a fil conductor orientar a l'alumnat en les seues experiències d'aprenentatge autònom, competent i crític en el lloc de pràctiques i en les activitats desenvolupades. Són útils per conèixer les dificultats oposades i orientar a l'alumnat en l'estructura, el contingut, l'estil de redacció i el llenguatge igualitari de les memòries de pràctiques. A més, les tutories programades permeten una forma de comunicació més directa amb l'alumnat, propiciant una relació més directa i de confiança.

Tant les tutories de grup per centre de pràctiques i les individuals es realitzaran en el lloc i a l'hora indicada en el calendari de pràctiques/tutories, havent-hi d'acudir tot el grup d'estudiants d'un mateix centre amb tots els productes sol·licitats que hagen de presentar-se aquest dia per a la seua presentació i revisió.

Tots dos tipus de tutories de seguiment (grupal, individual) revesteixen caràcter **d'avaluació continuada o formativa**, és a dir, suposen un percentatge de la nota final de les pràctiques, atés que es realitzen al llarg del procés d'elaboració dels informes/memòries de pràctiques. En elles es corregeixen els errors i dificultats oposades indicant-se les millores de cara a l'assoliment dels objectius de qualitat en la presentació dels informes/memòries definitius i la defensa/exposició de l'Estudi Comunitari de Salut.

AVALUACIÓ

L'avaluació és un moment fonamental per a l'acreditació de l'alumnat i la millora de la qualitat en l'ensenyament pràctic. En ella intervenen els tres protagonistes implicats en el procés com són: l'alumnat, el PACS i el professorat tutor de la FIP.

Per a l'avaluació del «Pràcticum I -Salut Pública» i del «Pràcticum II -Infermeria Comunitària» s'utilitzaran diferents procediments i instruments de valoració, quantitatius i qualitatius, en correspondència amb les diferents etapes del procés tal com es veurà a continuació.

Hi ha tres avaluacions en les quals pugues i ha de participar l'alumnat:

1. Avaluació del professorat de la FIP (responsables d'assignatura i tutors) -- individual.
2. Avaluació del Professorat Associat de Ciències de la Salut (PACS) -- individual.
3. Avaluació de l'organització i funcionament de les pràctiques -- en grup.

El professorat, per la seua banda, intervindrà en l'avaluació de l'alumnat amb finalitats acreditatives per qualificar l'acompliment de les i els estudiants en les diverses activitats previstes en les pràctiques. Així, tindrà lloc:

1. L'avaluació de l'alumnat en els Centres de pràctiques, per part del PACS.
2. L'avaluació de les tutories programades o de seguiment del «Pràcticum I -Salut Pública», per part del professorat de la FIP.
3. L'avaluació de l'exposició oral del «Pràcticum I -Salut Pública», per part del professorat de la FIP.
4. L'avaluació de l'informe/memòria del «Pràcticum II -Infermeria Comunitària», per part del professorat de la FIP.

La meitat de la qualificació serà a càrrec del PACS i l'altra meitat a càrrec del professorat de la FIP.

Seguidament, es representa la ponderació de les diferents parts que constitueixen l'avaluació del «Pràcticum I-Salut Pública».

La **nota final** que s'emeta se cenyirà a l'estipulat en el «Reglament d'Avaluació i Qualificació de la Universitat de València per a Títols de Grau i Màster» (https://www.uv.es/graus/normatives/2017_108_reglament_avaluacio_qualificacio.pdf), la qual cosa implica haver d'emetre les qualificacions en una escala numèrica de 0 a 10, amb una expressió decimal, a la qual es pot afegir la seua corresponent qualificació qualitativa, segons s'indica a continuació:

< 0 Suspens < 5
<= 5 Aprovat < 7
<= 7 Notable < 9
<= 9 Excel·lent <= 10

Per a la designació de les matrícules d'honor es tindrà en compte el que indica l'Article 17 d'aquest reglament: «la menció de matrícula d'honor (MH) pot ser atorgada a l'estudiant que haja obtingut una qualificació igual o superior a 9,0, i per estricte ordre de nota en l'acta de qualificació».

El càlcul de la puntuació final exigeix, en la puntuació atorgada pel/per la PACS, haver obtingut almenys un 5 sobre 10 en:

- La puntuació derivada del document «A» (A.1, A.2, A.3 o A.4; activitat de l'estudiant en el Centre de pràctiques).

Així mateix, pel que fa a la puntuació atorgada pel professorat de la FIP, ha de dèconseguir-se:

- Almenys un 3 sobre 10 en la puntuació de la tutoria de seguiment 1.
- Almenys un 3 sobre 10 en la puntuació de la tutoria de seguiment 2.
- Almenys un 5 sobre 10 en l'exposició oral de l'Estudi Comunitari de Salut.

La no superació de la puntuació mínima exigida en alguna d'aquestes parts suposarà un suspens en primera convocatòria, devent l'estudiant/a presentar-se en segona convocatòria i, segons la part que es tracte:

- Recuperar temps de pràctiques en el centre sanitari (previ acord amb el/la PACS, en funció del motiu del suspens).
- Incorporar les correccions indicades en les tutories de seguiment en la memòria final entregada, per a la seua valoració.
- Repetir l'exposició oral per a la seua nova valoració.

Quadre 5: AVALUACIÓ DEL PRÀCTICUM I (SALUT PÚBLICA)

Nota final: 50% PACS + 50% prof. FIP

PUNTUACIÓ ATORGADA PEL/PER LA PACS (50% del total)**Assistència al centre de pràctiques**

El nombre màxim de faltes d'assistència permeses és del 10%. Aquestes absències han d'estar corroborades mitjançant el corresponent justificant. En el cas de superar-se el nombre de faltes d'assistència permeses la qualificació serà de «suspès» fins que es recuperen els dies que falten fins a aconseguir el mínim requerit.

El PACS avalua a l'alumnat

		Sense rotatori	Amb rotatori		
Avaluació individual	A.1 Centre de Salut	50%	25%		
»»	A.2 Centre de Salut Pública		25%		
»»	A.3 Dir. Gral. Salut Pública			25%	
»»	A.4 C. Penitenc. de Picassent				25%

PUNTUACIÓ ATORGADA PER PROFESSORAT DE LA FIP(50% del total)**Assistència als tallers (5%)**

1. Reunió inicial per a la presentació de l'assignatura.

2. Seminari/Taller «Estudi Comunitari de Salut 1»: Introducció. Comunitat. Delimitació geogràfica. Observació del territori. Demografia. Recursos i fitxer comunitari. (Estudi objectiu)
3. Seminari/Taller «Estudi Comunitari de Salut 2»: Contaminació atmosfèrica i salut. (Estudi objectiu)
4. Seminari/Taller «Estudi Comunitari de Salut 3»: Audició. (Estudi qualitatiu, subjectiu)
5. Seminari/Taller «Estudi Comunitari de Salut 4»: Audició. (Estudi qualitatiu, subjectiu) –cont.–
6. Tutoria programada/de seguiment 1: Estudi objectiu.
7. Tutoria programada/de seguiment 2: Estudi subjectiu.

Assistència i desenvolupament de les tutories de seguiment (20%)

Avaluació	Tutoria de seguiment 1	Estudi objectiu		11%
Av. en grup		Subtotal 1 (tpecs01)	1,60%	
Av. en grup		Subtotal 2 (tpecs02)	5,15%	
Av. en grup		Subtotal 3 (tpecs03)	2,50%	
Av. en grup		Subtotal 4 (tpecs04)	1,75%	
Avaluació	Tutoria de seguiment 2	Estudi qualitatiu, subjectiu		7,5%
Av. en grup		Subtotal 5 (tpecs05)	3,85%	
Av. individual		Subtotal 6 (tpecs06)	3,65%	
Av. en grup	Referències bibliogràfiques	Subtotal 7 (tpecs07)		0,80%
Av. en grup	Annexos	Subtotal 8 (tpecs08)		0,70%

Exposició oral de l'ECS (25%)				
Av. individual	Oratòria	Subtotal 1 (exoresc01)		8,00%
Av. individual	Domini del contingut	Subtotal 2 (exoresc02)		9,00%
Av. individual	Presentació del contingut	Subtotal 3 (exoresc03)		8,00%

BIBLIOGRAFIA

1. Escribà-Agüir, V et al (2008). Protocolo para la atención sanitaria de la violencia de género (PDA). Valencia: Generalitat Valenciana. Conselleria de Sanitat.
2. García Calvente, MM (ed.) et al (2010). Guía para incorporar la perspectiva de género a la investigación en salud. Granada: Escuela Andaluza de Salud Pública. Consejería de Salud.
3. García Ferrando M, Ibáñez J, Alvira F (2000). El análisis de la realidad social métodos y técnicas de investigación. Madrid: Alianza Editorial.
4. Gita Sen G., George A., Östlint P. (2005). Incorporar la perspectiva de género en la equidad en salud: Un análisis de la investigación y las políticas. Washington D.C.: OPS. Disponible en: http://www.paho.org/Spanish/DD/PUB/PO_14_entire_book.pdf
5. López de Ceballos P (1998). Un método para la investigación-acción participativa. Madrid: Popular.
6. Marchioni M (1997). Planificación social y organización de la comunidad: alternativas avanzadas a la crisis. Madrid: Popular.
7. Marchioni M (2001). Comunidad y cambio Social: teoría y praxis de la acción comunitaria. Madrid: Popular.
8. Marchioni M. (s/a). La Acción Social en y con la Comunidad. Zaragoza: Libros Certeza.
9. Martínez Navarro JF et al (1997). Salud Pública. Madrid: McGraw-Hill/Interamericana.
10. Mazarrasa et al. (2003). Salud Pública y Enfermería Comunitaria. Madrid: McGraw-Hill/Interamericana. 3 volúmenes.
11. Sánchez Moreno et al. (2000a). Enfermería Comunitaria 1. Concepto de salud y factores que la condicionan. Madrid: McGraw-Hill/Interamericana.
12. Sánchez Moreno et al. (2000b). Enfermería Comunitaria 2. Epidemiología y enfermería. Madrid: McGraw-Hill/Interamericana.
13. Sánchez Moreno et al. (2000c). Enfermería Comunitaria 3. Actuación en enfermería comunitaria. Sistema y programas de salud. Madrid: McGraw-Hill/Interamericana.
14. Valles M S (2000). Técnicas cualitativas de investigación social. Reflexión metodológica y práctica profesional. Madrid: Síntesis.

15. Velasco Arias, S (2009). Recomendaciones para la práctica clínica con enfoque de género. Madrid: Observatorio de Salud de la Mujer. Dirección General de la Agencia de Calidad del Sistema Nacional de Salud. Ministerio de Sanidad y Política Social.
16. Walker M (2000). Cómo escribir trabajos de investigación. Barcelona: Gedisa.